

PARTICULARITĂȚI CONSTRUCTIV – FUNCTIONALE ȘI CERINȚE IMPUSE ÎNCĂLȚĂMINTEI PENTRU DANS

Ana ISCHIMJI, Nicolai ISCHIMJI

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În lucrare se prezintă studiul particularităților constructiv-funcționale și stabilirea cerințelor impuse încălțăminteii pentru diferite tipuri de dans cu determinarea factorilor care influențează acestea. Pentru stabilirea particularităților s-au analizat funcțiile: ergonomice și estetice, care cuprind cerințele: igienice, antropometrice, psihofiziologice și funcționale. Sunt prezentate modele de încălțăminte pentru dans, elaborate în corespondență cu regulile Federației Internaționale de dans Sportiv – IDSF (International Dance Sport Federation) precum și aspectele constructive ale încălțăminteii impuse de dansul Step și Flamenco.

Cuvinte cheie: încălțăminte, dans, cerințe, particularități, Step, Flamenco.

1. Introducere

Dansul fie ca se numeste sportiv, popular, de bal sau pur și simplu dans, devenit istoric prin trecerea timpului, a fost și continua să fie un mod plăcut de manifestare a mișcării estetice. Apariția dansului o putem lega de apariția societății omenești, iar dezvoltarea lui se face în paralel cu evoluția culturii și civilizației umane [7].

Particularitățile constructiv-funcționale impuse către încălțăminte pentru dansatori trebuie stabilite pentru realizarea unei încălțăminte care se bazează pe particularitățile anatomo - fiziologice ale piciorului, ținându-se cont de categoriile de vârstă a dansatorului. Avantajul alegerii tipului adecvat de încălțăminte are la bază specificul formei apreciate a modelelor de calapoade.

Calitatea superioară a încălțăminteii pentru dansatori este asigurată prin alegerea argumentată a tuturor materialelor, prin responsabilizarea individuală a fiecărui lucrator: de creare, croire și de coasere a încălțăminteii de dans, și prin controlul permanent al calității produselor de către un personal calificat.

2. Funcțiile și cerințele impuse încălțăminteii în dependență de tipul dansului

Pornind de la mișcările specifice ale diferitor tipuri de dans au fost analizate și stabilite cerințe către încălțăminte și funcții de bază precum: *ergonomice și estetice*, dar sunt și de exploatare și cele sociale.

Funcția *ergonomică* ar cuprinde cerințe determinate de particularitățile anatomo-fiziologice și psihologice ale purtătorilor de încălțăminte pentru dans, ca sunt în trei categorii:

- cerințe igienice
- cerințe antropometrice
- cerințe psihofiziologice

Cerințele igienice la încălțăminte pentru dans impune piciorul dansatorului s-a cuprindă unele afecțiuni care sunt: capacitatea de ventelare (impermeabilitatea la umezeală mediului inconjurător, capacitatea de absorbție a transpirației), asigurarea echilibrului termic, impermeabilitatea la praf, impermeabilitatea la apă, permeabilitatea la aer și vopsire.

Avantajul alegerii încălțăminteii corecte pentru dans nu este numai frumusețea și eleganta acesteia, cât mai ales confortul și durabilitatea lor [1; 3; 7].

Sub noțiunea de confort se înțelege *cerințele antropometrice* a picioarelor dansatorului la diferite tipuri de dans are necesitatea de încălțăminte de dans. Capacitatea încălțăminteii de dans asigură funcționarea normală a picioarelor dansatorului și a organismului omului în diferite condiții ale mediului exterior și pe parcursul unei anumite durate de exploatare în dans, nu numai în statică, dar și în dinamică. La soluționarea acestei probleme de elaborare a încălțăminteii comode pentru dansatori în dinamică este necesar de utilizat rezultatele cercetărilor ergonomice bazate pe studierea mișcărilor efectuate de dansator, reșind din particularitățile anatomo - fiziologice picioarelor dansatorului. Încălțăminteii dansatorului nu trebuie: să erite pielea picioarelor sau să creeze alte senzații neplăcute, să exercite presiuni asupra picioarelor, a arterelor și vaselor, precum și circulația sângelui în capilare. Perturbarea circulației sângelui în vasele capilare pe o durată mai mare de timp poate conduce la slăbirea tonusului mușchilor ce asigură mișcarea în articulațiile picioarelor, urmată de reducerea capacității de dansat [1].

Cerințele psihofiziologice a încălțămintei de dans prevede următoarele funcții: optice, olfactive și acustice. Caracteristicile funcționale de bază li se alătură corespondența particularităților de sex, vârstă și de tipul dansului.

Încălțăminta pentru dans are necesitatea de satisfacere a *funcției estetice* în conformitate cu tipul dansului. Sarcina designerului și proiectantului este de a utiliza corect materialele, forma și culoarea astfel încât noul produs să îndeplinească o serie de cerințe referitoare la originalitate, acuratețe stilistică și compozițională la care se adaugă calitatea proiectării și a executării. Condițiile de desfășurare a activității de creație în sectorul de încălțăminte se împart în două domenii: designul calapodului și designul produsului de încălțăminte pe baza unui model de calapod.

Armonia compozițională este dată de corelațiile dintre care se pot face la nivelul produsului de încălțăminte pentru dans:

- asocierea corespunzătoare a materialelor în funcție de natură, culoare, comportarea la confecționare și la purtare;

- armonia formei vârfului cu forma și înălțimea tocului;
- sistemul de închidere și fixare pe picior în dependență de tipul încălțămintei;
- forma reperelor componente în strânsă legătură cu tipul încălțămintei și forma calapodului.

Formele și liniile compoziționale, factura materialelor, ansamblul de elemente, ritmul, simetriei și asimetriei reperelor de încălțăminte, prin utilizarea culori ca element expresiv sau mai puțin expresiv în dependență de tipul dansului pot fi puse în evidența etică.

Cerințele funcționale impuse de condițiile de mediu exploatat și în etapele intermediare ale exploatării care sunt: încălțare, descălțare și întreținere. Capacitatea produsului, încălțăminte pentru dans, de a-și păstra proprietățile atât pe durata de exploatare: rezistența la uzura materoaielor, stabilirea formelor și a îmbinărilor cerințele de păstrare pe perioada preconizată de utilizare [1; 5; 6].

3. Aspecte constructiv-funcționale ale încălțămintei pentru diferite tipuri de dans

S-a constatat că cu excepția baletului pentru celelalte tipuri de dans – încălțăminta recomandată este pantoful decolat în variantele următoare: cu sau fără curelușă peste rist; cu sau fără vârf; cu toc de înălțime cuprinsă între 3-8 cm; cu căputa întreagă sau din barete.

Analiza metodelor de proiectare a încălțămintei a permis constatarea adecvată, mai fidelă, pentru proiectarea pantofilor decolți, a metodei direct pe calapod, fiind urmată de metoda copieativă – grafică.

Construcția și structura încălțămintei de *dans sportiv* se realizează în baza regulilor stabilite de Federația Internațională pentru Dans Sportiv – IDSF (International Dance Sport Federation) în categorii de vârste (Uvenal I-II; Junior I-II; Tineri + Adulți) [2].

În figura 1 sunt prezentate unele modele de încălțăminte cu aspect și particularități funcționale diferite la dansul Tango și Rumba. Astfel pentru practicarea acestor dansuri este necesară o încălțăminte specială particulară, care doar la prima vedere pare să fie obișnuită, și care constă în: primul rând un toc stabil; al doilea rând branțuri speciale care susțin bolțile picioarelor și permite deplasarea ușoară pe tocuri înalte; și în al treilea rând particularitatea pentru zona de călcâi se elaborează sau proiectează pe un calapod special.

Modelele de încălțăminte pentru dans sportiv cu barete pentru femei sunt executate foarte profund și prudent, de oarece degetele și bolțile piciorului trebuie să se îndoie consecutiv. Sub zona de vârf și de călcâi se aplică pernuțe moi. Tocurile trebuie să asigure stabilite și menținere maximală, cu înălțime de toc 4-8 cm, și au o formă dreptunghiulară sau evazată (trapez), dar nicidecum ascuțite sau cui.

Tălpile la fel sunt speciale croite din velur cu o aderență mai bună și care rezultă micșorarea alunecării tălpilor în timpul dansului. În prealabil aceasta se scâmoșează cu perii speciale.

Fig. 1 Modele de încălțăminte pentru dans. Aspect exterior și particularități funcționale [8].

Dar și pantofii de dans sunt influențați de tendințele modei. Astăzi sunt actuale modelele din atlas de culoarea bronz, care pantofii permite contopirea piciorului într – o unitate comună.

În afară de încălțăminte cu barete pentru dansatori se folosesc pantofi clasici. Ele arată la fel ca și modelele de încălțăminte de uz curent, dar sunt înzestrate cu repere pentru stabilitate și amortizarea șocurilor.

Pentru dansatorii de sex masculin se folosesc o încălțăminte cu un toc teșit sub un unghi, înălțimea de 3,5 cm, care pe de o parte protejează talpa iar pe de altă parte ușurează mișcarea de rotație. Pantofii sunt de culoare neagra din piele naturală sau din lac și pentru dansul sportiv Latino Americane trebuie să fie flexibili [2; 4].

Aspectul exterior și particularitățile constructive a modelelor de încălțăminte pentru dansul pentru Step și Flamengo sunt prezentate în figura 2.

Fig. 2 Modele de încălțăminte pentru dansurile: a) Step; b) Flamengo [8].

Step și Flamengo. este necesară încălțăminte personal concepută (vezi figura 2), care asigură sunite speciale din contul forme sferice capacului de toc, care are capacitatea de menținere a sarcinilor mari. Pe talpă se aplică un branș special, în zona vârfului se înșurubează capace particulare. Între capac și branș este prezentă umplutura, care produce din contul vacumului efect acustic.

La pantofii Flamengo în zona de vîrf a tălpi și capacului de toc într-o anumită ordine sunt bătute cuile metalice speciale. Incaltaminte de acest tip de dans este din piele naturala de culoare neagra și rosie dar se intilneste si culori combinate, negru cu alb [4].

4. Concluzii

Analiza funcțiilor și cerințelor impuse încălțămintei de diferite tipuri de dansuri a evidențiat necesitatea stabilirii particularităților constructiv-funcționale ale acestora.

Determinarea și cunoașterea parametrilor constructiv-funcționale, permite conceperea, proiectarea și confecționarea încălțămintei specifică diferitor tipuri de dans. Aceste aspecte pot contribui la lărgirea sortimentelor de încălțămintă cu destinații speciale confecționată de producătorii autohtoni.

Bibliografie

1. Mălureanu, G., Mihai, A. *Bazele proiectării încălțămintei*. Ed.Performantica, Iași, 2003.
2. Batrincea, O., Irovan, M. *Aspecte privind proiectarea costumului pentru dans sportiv*. Volumul III-a Conferința Tehnico-Științifică a Colaboratorilor, Doctoranzilor și Studenților, Chișinău 2006, p.334-335.
3. Raru, A., Irovan, M., Florea-Burduja, E. *Stabilirea cerințelor impuse produselor de îmbrăcăminte cu efect terapeutic*. Volumul III-a Conferința Tehnico-Științifică a Colaboratorilor, Doctoranzilor și Studenților, Chișinău 2007, p.364-366.
4. Chiseleva, G. *Dlea teatra i ne tolico*. Revista Step, nr.6/2005, p. 90-91.
5. Orelovici, M. *Jivi tanțuia*. Revista Step, nr.2/2004, p. 53-55.
6. Azarova, N., Azarov, A. *Iscustvo costiuma dlia balinîh tanțev*. Revista Atelier, nr.2/2006, p. 22-25.
7. <http://www.scoaladanssportiv.ro/despre-dans.html> - accesat pe data de 21.12.2017
8. <http://www.pantofidans.com/36,0,despre-noi.html> - accesat pe data de 21.12.2017